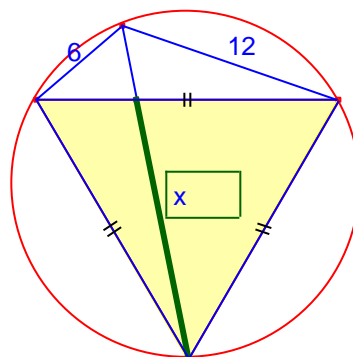


## Problemes de Geometria per a l'ESO 360

3591.- La circumferència de la figura té inscrit un triangle equilàter i dues cordes de longituds 6, 12. Calculeu la mesura del segment  $x$ .



Solució.

Siga el triangle equilàter  $\triangle ABC$  de costat  $\overline{AB} = c$

Siga  $\overline{CD} = 6, \overline{BD} = 12$

Siga  $\overline{AE} = 4$

Aplicant el teorema de Tolomeu al quadrilàter inscriptible  $ABDC$ :

$$6c + 12c = \overline{AD} \cdot c$$

$$\overline{AD} = 18$$

Els triangles  $\triangle CED, \triangle ADB$  són semblants.

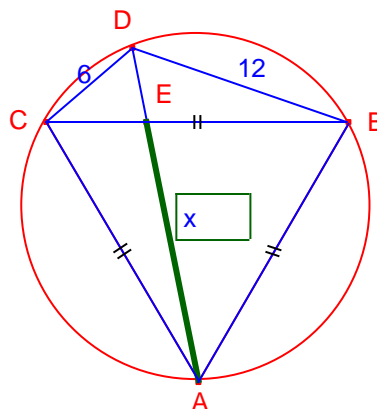
Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{DE}}{12} = \frac{6}{18}$$

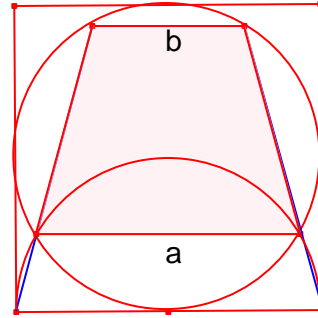
Resolent l'equació:

$$\overline{DE} = 4$$

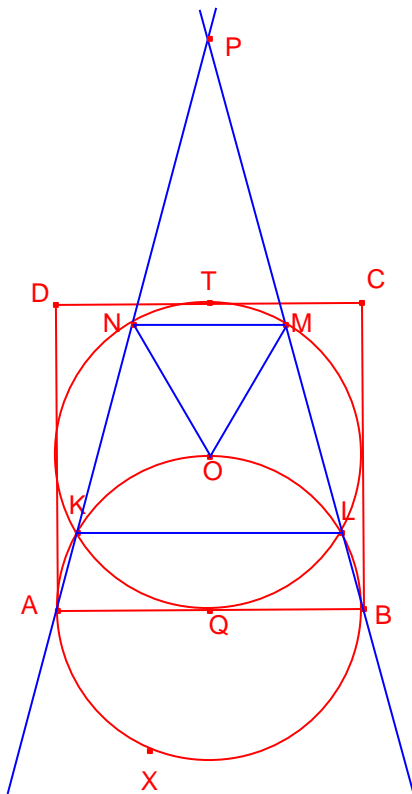
$$x = \overline{AE} = \overline{AD} - \overline{De} = 18 - 4 = 14$$



3592.- En un quadrat s'ha inscrit una circumferència i una semicircumferència amb el diàmetre sobre un costat. Calculeu la proporció  $a : b$



Solució:



$$KL=a, NM=b$$

$$AB=2r$$

$$a=r \cdot \sqrt{3}$$

$$\text{arc}AXB=180^\circ$$

$$\text{arc}KOL=120^\circ$$

$$\text{angle}APB=(180^\circ-120^\circ)/2=30^\circ$$

$$\text{arc}KQL=120^\circ$$

$$\text{arc}KQL-\text{arc}NTM)=2 \cdot 30^\circ$$

$$\text{arc}NTM=60^\circ$$

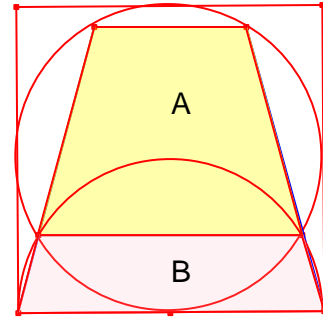
$$\text{angle}NOM=60^\circ$$

ONM equilàter

$$MN=b=r$$

$$a/b=\sqrt{3}$$

3593.- En un quadrat s'ha inscrit una circumferència i una semicircumferència amb el diàmetre sobre un costat. Calculeu la proporció de les àrees dels trapezis ombrejats  $A : B$



Solució:

Siga el quadrat  $ABCD$  de costat  $\overline{AB} = 2r$

Pel problema anterior:

$$\overline{MN} = r, \overline{KM} = r\sqrt{3}$$

Siga  $K'$  la projecció de  $K$  sobre el costat  $\overline{AB}$

$$\overline{KK'} = \frac{1}{2}r$$

$$\overline{AK'} = \frac{2 - \sqrt{3}}{2}r$$

Siga  $N'$  la projecció de  $N$  sobre  $\overline{KL}$

$$\overline{KN'} = \frac{\sqrt{3} - 1}{2}r$$

Els triangles rectangles  $\triangle AK'K, \triangle KN'N$  són semblants.

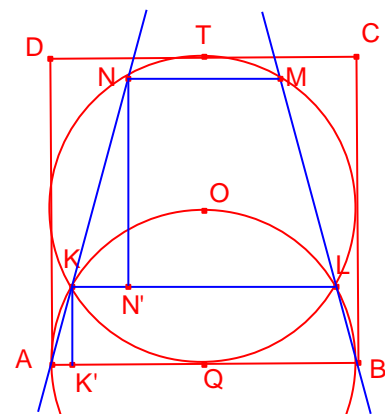
Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\frac{1}{2}r}{\frac{2 - \sqrt{3}}{2}r} = \frac{\overline{NN'}}{\frac{\sqrt{3} - 1}{2}r}$$

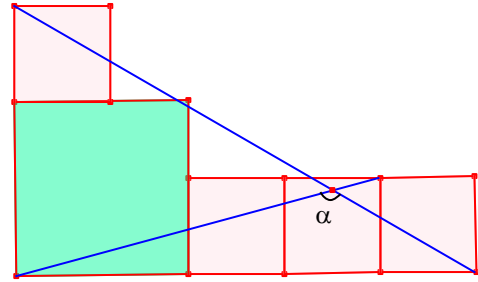
$$\overline{NN'} = \frac{1 + \sqrt{3}}{2}r$$

La proporció entre les àrees dels trapezis és:

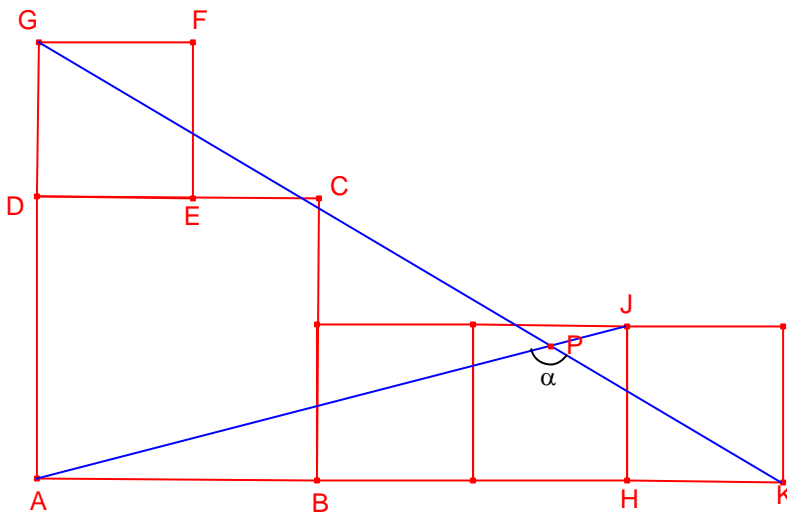
$$\frac{A}{B} = \frac{\frac{\sqrt{3} + 1}{2}r \cdot \frac{1 + \sqrt{3}}{2}r}{\frac{2 + \sqrt{3}}{2}r \cdot \frac{1}{2}r} = 2$$



3594.- La figura està formada per cinc quadrats, quatre d'ells iguals. Calculeu la mesura de l'angle  $\alpha$



Solució:



Siga el quadrat  $ABCD$  de costat  $\overline{AB} = b$

Siga el quadrat  $DEFG$  de costat  $\overline{DE} = c$

Siga  $\angle APK = \alpha$

Siguen  $\angle PAB = \beta, \angle PKA = \gamma$

$$\tan \beta = \frac{c}{2c + b}$$

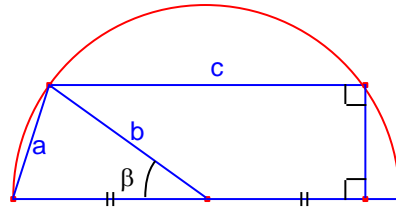
$$\tan \gamma = \frac{b + c}{3c + b}$$

$$\tan(\beta + \gamma) = \frac{\tan \beta + \tan \gamma}{1 - \tan \beta \cdot \tan \gamma} = \frac{\frac{c}{2c + b} + \frac{b + c}{3c + b}}{1 - \frac{c}{2c + b} \cdot \frac{b + c}{3c + b}} = \frac{5c^2 + b^2 + 4bc}{5c^2 + b^2 + 4bc} = 1$$

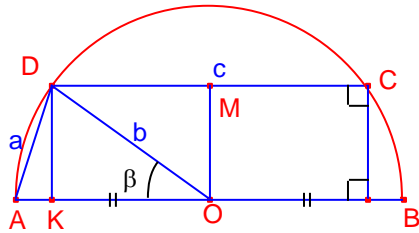
$$\beta + \gamma = 45^\circ$$

$$\alpha = 180^\circ - (\beta + \gamma) = 135^\circ$$

3595.- En la figura,  $a + b = c$   
 Calculeu la mesura de l'angle  $\beta$



Solució:



Siga la semicircumferència de centre  $O$  i diàmetre  $\overline{AB} = 2b$

$\overline{CD}$  i  $\overline{AB}$  són paral·lels.

Siga  $M$  el punt mig del segment  $\overline{CD}$

Siga  $K$  la projecció de  $D$  sobre el diàmetre  $\overline{AB}$

$$\overline{OK} = \overline{DM} = \frac{1}{2}c = \frac{a+b}{2}$$

$$\overline{AK} = b - \overline{OK} = \frac{b-a}{2}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores als triangles rectangles  $\triangle AKD, \triangle OKD$ :

$$a^2 - \left(\frac{b-a}{2}\right)^2 = b^2 - \left(\frac{a+b}{2}\right)^2$$

Simplificant:

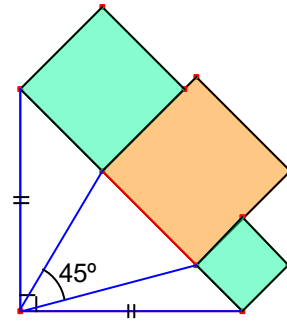
$$b^2 - ab - a^2 = 0$$

$$\frac{b}{a} = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$$

El triangle  $\triangle ADO$  és auri.

Aleshores,  $\beta = 36^\circ$

3596.- La figura està formada per un triangle rectangle isòscele i tres quadrats sobre la hipotenusa.  
Quina àrea és més gran, l'àrea del quadrat taronja o la suma de les àrees dels triangles blaus.



Solució:

Siga el triangle rectangle isòscele  $\triangle ABC$ ,  $A = 90^\circ$ ,  $\overline{AB} = \overline{AC} = 1$

Siga  $\overline{BD} = a$ ,  $\overline{CE} = b$ ,  $\overline{DE} = c$

Siga  $\overline{AD} = x$

Siga  $\alpha = \angle BAD$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle  $\triangle ABD$ :

$$\frac{a}{\sin \alpha} = \frac{x}{\sin 45^\circ} = \frac{1}{\sin(45^\circ + \alpha)}$$

Aleshores:

$$a = \frac{\sin \alpha}{\sin(45^\circ + \alpha)}, \quad x = \frac{\sin 45^\circ}{\sin(45^\circ + \alpha)}$$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle  $\triangle ADE$ :

$$\frac{c}{\sin 45^\circ} = \frac{x}{\cos \alpha}$$

$$c = \frac{1}{2 \cdot \cos \alpha \cdot \sin(45^\circ + \alpha)}$$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle  $\triangle AEC$ :

$$\frac{b}{\sin(45^\circ - \alpha)} = \frac{1}{\cos \alpha}$$

$$b = \frac{\sin(45^\circ - \alpha)}{\cos \alpha}$$

La suma de les àrees dels quadrats blaus és:

$$a^2 + b^2 = \left( \frac{\sin \alpha}{\sin(45^\circ + \alpha)} \right)^2 + \left( \frac{\sin(45^\circ - \alpha)}{\cos \alpha} \right)^2 =$$

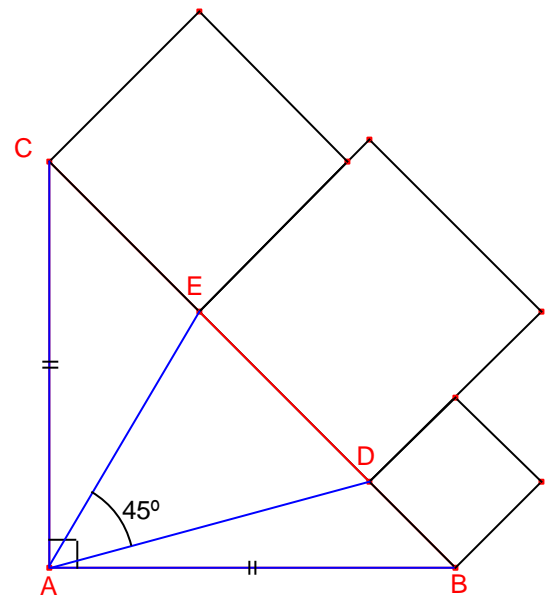
$$= \frac{\sin^2 \alpha \cdot \cos^2 \alpha + \sin^2(45^\circ - \alpha) \cdot \sin^2(45^\circ + \alpha)}{\cos^2 \alpha \cdot \sin^2(45^\circ + \alpha)} =$$

$$= \frac{\frac{1}{4}}{\cos^2 \alpha \cdot \sin^2(45^\circ + \alpha)}$$

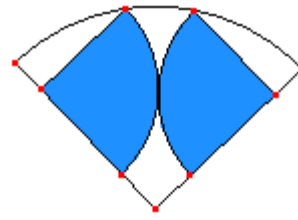
L'àrea del quadrat taronja és:

$$c^2 = \frac{1}{4 \cdot \cos^2 \alpha \cdot \sin^2(45^\circ + \alpha)}$$

Aleshores les àrees són iguals:  $c^2 = a^2 + b^2$



3597.- Calculeu la proporció entre la suma d'àrees dels quadrants iguals ombrejats i l'àrea del quadrant exterior.



Solució:

Siga el quadrant de centre  $O$  i radi  $\overline{OA} = \overline{OB} = 1$

Siguen els quadrants de centres  $P, Q$ , respectivament i radis  $\overline{PT} = \overline{PQ} = r$

$\overline{OQ} = r\sqrt{2}$

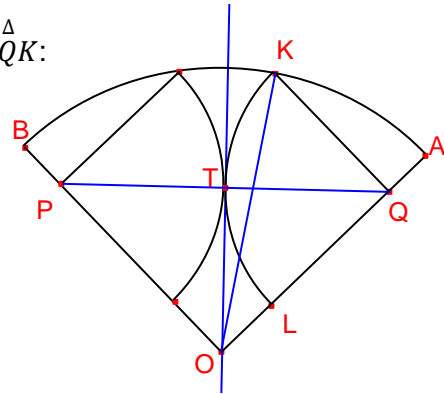
Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle  $\triangle OQK$ :

$$1 = r^2 + 2r^2$$

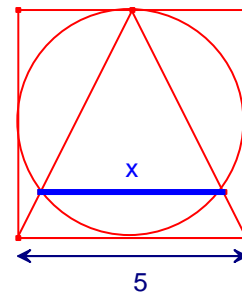
$$r^2 = \frac{1}{3}$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_O} = \frac{2 \cdot r^2}{1^2} = \frac{2}{3}$$



3598.- Un quadrat de costat 5 té inscrita una circumferència i un triangle.  
 Calculeu la mesura del segment  $x$



Solució:

Siga el quadrat  $ABCD$  de costat  $\overline{AB} = 5$  i centre  $O$

Siga  $x = \overline{EF}$

Siga  $a = \overline{OK}$

$$\overline{KM} = \frac{5}{2} + a$$

Els triangles  $\triangle ANM, \triangle EKM$  són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\frac{5}{2} + a}{\frac{x}{2}} = 2$$

Simplificant:

$$2a = 2x - 5$$

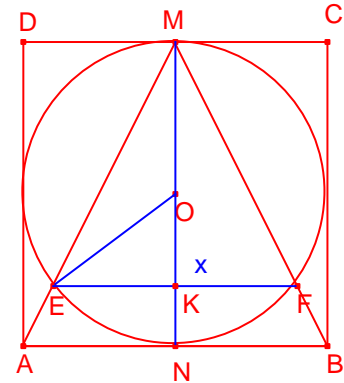
Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle  $\triangle EKO$ :

$$\frac{25}{4} = \frac{x^2}{4} + a^2$$

$$25 = x^2 + 4a^2$$

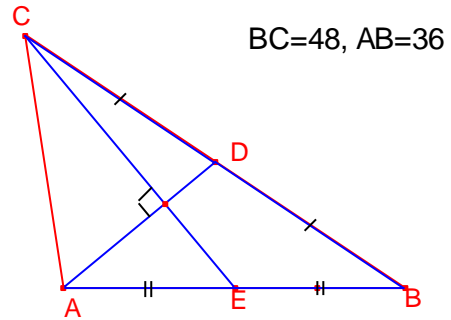
$$25 = x^2 + 4x^2 - 20x + 25$$

$$x = 4$$

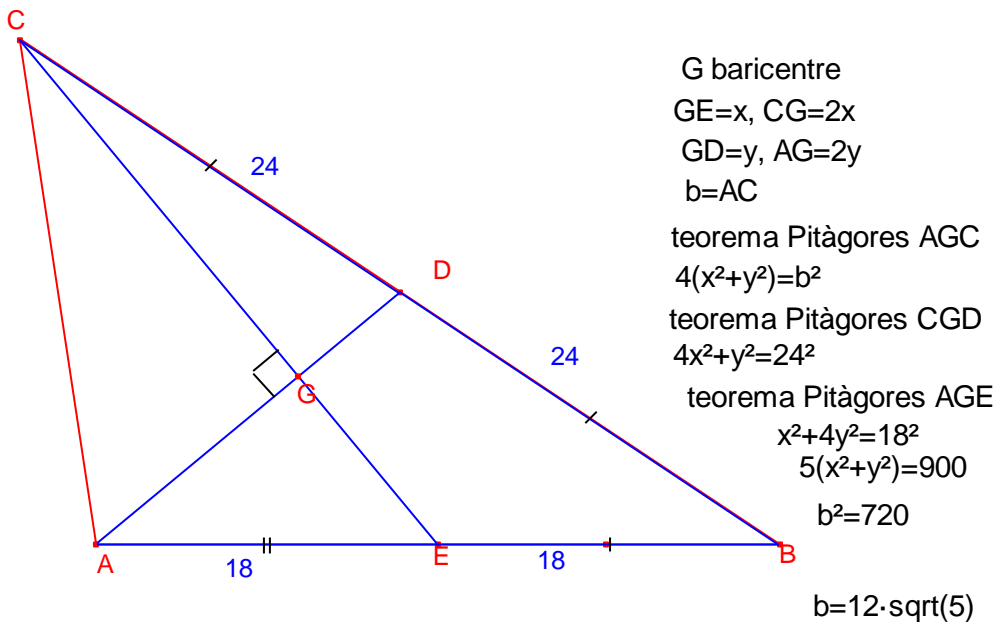




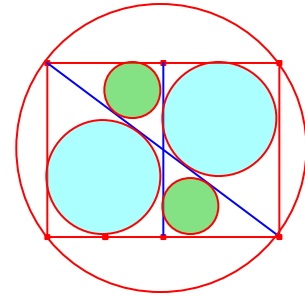
3599.- Calculeu la mesura del costat  $\overline{AC}$



Solució:



3600.- La figura està formada per un rectangle inscrit en un cercle.  
 Calculeu la proporció entre la suma de les àrees ombrejades i l'àrea del cercle exterior.



Solució:

Siga el rectangle  $ABCD$  de costats  $\overline{AB} = 2a, \overline{AC} = b$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle  $\triangle ABD$ :

$$\overline{BD} = \sqrt{4a^2 + b^2}$$

Siga la circumferència exterior de centre  $O$  i radi  $\overline{OB} = R$

$$R = \frac{\sqrt{4a^2 + b^2}}{2}$$

Siga la circumferència de centre  $P$  i radi  $\overline{PM} = r$

$$\overline{PM} = r = \frac{1}{2}a$$

Siga la circumferència de centre  $Q$  i radi  $\overline{QN} = s$

Els triangles rectangles  $\triangle DEO, \triangle DCB$  són semblants i de raó  $1 : 2$

Aleshores:

$$s = \frac{1}{2}r = \frac{1}{4}a$$

La circumferència de centre  $P$  està inscrita al quadrilàter  $BCEO$ .

Aleshores:

$$a + \frac{\sqrt{4a^2 + b^2}}{2} = b + \frac{1}{2}b$$

$$\sqrt{4a^2 + b^2} = 3b - a$$

Elevant al quadrat:

$$b = \frac{3}{2}a$$

$$R = \frac{\sqrt{4a^2 + b^2}}{2} = \frac{5}{4}a$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_o} = \frac{2r^2 + 2s^2}{R^2} = \frac{2 \cdot \frac{1}{4}a^2 + 2 \cdot \frac{1}{16}a^2}{\frac{25}{16}a^2} = \frac{2}{5}$$

